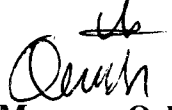

TBMM
MILLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
7413
27.05.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Millî Savunma Bakanı Hulusi AKAR** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez Orhan
Van Milletvekili

Türkiye'de askerlik, tüm düzenlemelere rağmen hala zorunludur. Özellikle alt gelirli ve yoksul kesimlerin en uzun ve zorunlu sürelerle askerlik yapmak durumunda kaldığı bilinmektedir. İşsiz genç sayısının bir milyonu aştığı Türkiye'de bedelli askerlik ücreti olan 35 bin TL'lik ödemeyi yoksulların çocukları yapamamaktadır. Öte yandan zorunlu askerlik olmasına rağmen vicdani ret hakkı veya alternatif kamu hizmetlerine katılım düzenlemesi henüz yapılmamıştır. Dünyada birçok ülkede zorunlu askerlik uygulaması terk edilmiş, vicdani ret hakkı tanınmış ve vatan hizmeti için alternatif kamu hizmetleri sunma şeklinde düzenlenmiştir.

Türkiye kamuoyuna yansıyan önceki dönem vakalarında görüldüğü üzere; askerler arasında yaşanan ayrımcılık, şiddet, işkence, mobing ve benzeri durumların askerlerde intihar girişimine veya yaşam hakkı ihlallerine neden olduğu bilinmektedir. Anayasa Mahkemesinin M. Polat hakkında yaşam hakkı ihlali kararı, kamuoyuna yansıyan Balıkesir'deki M.S. Karakuş'a saldırı vakası, İzmir'deki E. Başta vakası, Kıbrıs'ta askerde gördüğü işkence sonucu yaşamını yitiren U. Kantar vakası gibi birçok vakada askerlikte işkence ve kötü muamele yaşandığı bilinmektedir.

2002-2013 yılları arasında 1.000'de fazla askerin intihar ettiği kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. Çeşitli nedenlerle askerlikte insanların intihar girişiminde bulunduğu veya intihar ettiği de bilinmektedir. Ancak kamuoyuna yansıyan birçok vakada ise bu intihar iddiaları şüpheler içerebilmektedir. Bu kapsamda şüpheli asker ölümlerine ilişkin kamuoyunun aydınlatılması gerekmektedir.

24 Mayıs 2020'de kamuoyuna yansıyan bir vakada da intihar iddiasının bazı şüpheleri içerdiği ifade edilmektedir. Van'da askerlik yapan Ahmet Türelî'nin, bir hafta önce nöbette olduğu sırada, intihar etmesi sonucu yaşamını yitirdiği ileri sürülmüş ancak görgü tanıkları ve kamuoyuna yansıyan haberlerde; Türelî'nin intihar etmediğini bir saldırı sonucu öldürüldüğü iddia edilmektedir. İddiaya göre, Göğsünün sol üst tarafında 3 adet G-3 (Piyade tüfeği) kurşunuyla yaralandığı belirtilen Türelî'nin yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamadığı ifade edilmektedir.

30 266

Bu bağlamda:

- 1) Ahmet Türeli'nin intihar iddiasına ilişkin yürütülen bir soruşturma mevcut mudur?
- 2) Ahmet Türeli tam olarak hangi gün ve saatte intihar girişiminde bulunmuştur? Bu durum ne kadar süre sonra tespit edilmiştir? Hastaneye yetiştirilme süresi nedir? Hastaneye geç götürülmüşse sebepleri nelerdir?
- 3) Ahmet Türeli'nin 3 kurşunla kendisini vurduğu iddiasına ilişkin durum nedir? Bir intihar girişiminde aynı kişi, kendisine 3 kurşun sıkabilir mi?
- 4) Ahmet Türeli'nin askerlik yaptığı yerde üstleri olan veya birlikte askerlik yaptığı kişilerle bir husumet yaşayıp yaşamadığına ilişkin bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 5) 2002-2020 yılları arasında askerdeyken kaç kişi intihar girişiminde bulunmuştur?
- 6) 2002-2020 yılları arasında askerdeyken kaç kişi intihar etmiştir?
- 7) 2002-2020 yılları arasında askerlerce vurularak yaralanan veya öldürülen asker sayısı kaçtır?
- 8) Askerlerin intihar nedenlerine ilişkin bakanlığınızca yapılmış bir araştırma var mıdır?
- 9) Askerlerde intihar eğilimini arttıran nedenleri azaltma ve önleme amaçlı sunulan hizmetler ve psikolojik destekler nelerdir?
- 10) 2002-2020 yılları arasında askerde, askerlere işkence ve kötü muamele uyguladığı için görevden uzaklaştırılan asker sayısı kaçtır? Bu kişilere uygulanan diğer yaptırımlar nelerdir?